

Fosfaatrechten in de melkveehouderij

Gisteren heeft staatssecretaris Dijkema aangekondigd de fosfaatproductie in de melkveehouderij te beperken door de introductie van een fosfaatrechten. Een ingrijpend maar onvermijdelijk besluit voor de sector en met name voor melkveebedrijven die hier geen rekening mee hebben gehouden.

LTO beseft heel goed dat het besluit heftige emoties op kan roepen. We zetten daarom alles op alles om te voorkomen dat individuele melkveebedrijven onevenredig geraakt worden door het nieuwe stelsel van fosfaatrechten. Met deze nieuwsbrief willen we u informeren over het besluit van de staatssecretaris, de gevolgen voor de melkveehouderij en de verdere uitwerking van dit besluit de komende maanden.

Resultaat van inzet op efficiency stuurt onvoldoende

In 2013 is door de zuivelsector (LTO en NZO) aangegeven dat maximaal 84,9 miljoen kg fosfaat mag worden geproduceerd. Om onder dit plafond te blijven, heeft de zuivelketen zich de afgelopen jaren ingezet om de efficiency van de fosfaatbenutting te verbeteren. Hier zijn sectorbreed afspraken over gemaakt (over de maximaal toegestane hoeveelheid fosfaat in mengvoer en de ontwikkeling en uitrol van de Kringloopwijzer). LTO heeft daarmee ingezet op een systeem dat de kostprijs van melkveebedrijven niet zou verhogen.

De praktijk van vandaag laat zien dat de voordelen van deze inzet onvoldoende zijn. In 2014 was de fosfaatproductie door de melkveehouderij hoger dan het plafond; de fosfaatproductie van alle sectoren samen komt heel dicht in de buurt van het Europese plafond dat noodzakelijk is om derogatie te behouden. Een belangrijk deel van die stijging komt door hogere fosfaatgehalten in het ruwvoer wat in 2014 is geoogst. Dit is hoogst uitzonderlijk, op basis van forfaitaire waarden is de fosfaatproductie van vorig jaar ongeveer net zo hoog als het sectorplafond. Daarnaast zijn er meer koeien en jongvee gekomen, waardoor de fosfaatproductie ook in 2015 weer hard is opgelopen. Door nu de fosfaatproductie te beperken wordt voorkomen dat er een hele stevige afroming nodig is.

Ingrijpen onvermijdelijk

Gezien de huidige fosfaatproductie door de melkveehouderij; de verwachte stijging van de productie en de roep om duidelijkheid door melkveehouders, is ingrijpen in de productie van de melkveehouderij onvermijdelijk. LTO heeft hier de afgelopen maanden intensief contact over gehad met het ministerie. Daarbij heeft de organisatie er op ingezet dat als er ingegrepen wordt, er fosfaatrechten komen in plaats van dierrechten. Met een systeem van fosfaatrechten komt er een absolute rem op de productie van fosfaat in de melkveehouderij. Door verbeterde efficiency blijft het voor een bedrijf binnen dat plafond mogelijk om ontwikkelruimte te houden.

Fosfaatrechten voor de melkveehouderij

Met de brief die gisteren verschenen is, heeft Dijkema gekozen voor een systeem van fosfaatrechten. De komende maanden wordt dit systeem en het wettelijke kader verder uitgewerkt. Wat is er nu al duidelijk?

- Fosfaatrechten

De staatssecretaris kiest voor een systeem van fosfaatrechten (i.p.v. dierrechten of productierechten). Rechten worden verhandelbaar tussen melkveehouders, maar niet tussen sectoren. De rechten worden forfaitair vastgesteld.

- Referentie

Melkveehouders krijgen hun fosfaatrechten toebedeeld. Peildatum hiervoor is het jaar 2014, basis is het gemiddeld aantal melkkoeien –en jongvee en de gemiddelde melkproductie per koe in dat jaar. Wijzigingen tussen 2014 en 2 juli 2015 KUNNEN worden meegenomen. Wijzigingen na 2 juli 2015 zullen niet worden meegenomen. Hoe de referentie exact wordt bepaald wordt de komende maanden duidelijker.

- Afromen

Op dit moment is de fosfaatproductie door de melkveehouderij hoger dan het fosfaatplafond. De staatssecretaris heeft dan ook aangekondigd dat zij wil bekijken op welke manier d.m.v. afroming van rechten de fosfaatproductie weer onder het plafond kan komen. Voor alle melkveebedrijven, en zeker ook bedrijven die de afgelopen jaren niet gegroeid zijn, zal gelden dat ze niet gekort willen worden op hun fosfaatproductieruimte. LTO bekijkt de mogelijkheden om als sector weer onder het plafond te komen, zonder dat individuele bedrijven onevenredig geraakt worden.

Fosfaatrechten, melkveewet, grondgebondenheid

De aankondiging van fosfaatrechten betekent dat er wettelijk wordt gestuurd op de **productie** van fosfaat. Op 1 januari van dit jaar is de 'melkveewet' ingegaan, die stuurt op de **afzet** van het fosfaatoverschot op bedrijfsniveau. Ook is er nog de AMvB, die later dit jaar wordt omgezet in de wet en per 1 januari 2016 in zal gaan. Daarmee moet de grondgebondenheid worden versterkt door de hoeveelheid mestverwerking te beperken bij de intensiefste bedrijven.

De 'melkveewet' en AMvB sturen daarmee op waar de *productie afgezet* mag worden (op grond of via mestverwerking), terwijl de fosfaatrechten bepalen *hoeveel fosfaatproductie* een bedrijf maximaal mag hebben.

Wat betekent dit in de praktijk voor bedrijven die gaan groeien?

Bedrijven met een fosfaatoverschot:

- verwerven van fosfaatrechten
- afzet van fosfaat op grond of via mestverwerking
- afhankelijk van hoe intensief een bedrijf is, extra plaatsingsruimte op grond
- via een hogere fosfaatefficiëntie kan de groei in fosfaatproductie worden beperkt, waardoor minder fosfaatrechten of afzet nodig zijn (vooral via rantsoenaanpassingen)

Bedrijven met meer plaatsingsruimte dan productie:

- verwerven van fosfaatrechten

- afzet van extra productie op bestaande plaatsingsruimte
- via een hogere fosfaatefficiëntie kan de groei in fosfaatproductie worden beperkt, waardoor minder fosfaatrechten of afzet nodig zijn (vooral via aangekocht voer en jongveebezetting)

Verdere uitwerking

Zowel voor de fosfaatreferentie als het systeem van fosfaatrechten is een wettelijk kader nodig. Er moeten nog diverse zaken uitgewerkt worden, voordat dit kader er is. Denk daarbij aan de exacte uitwerking van de referentie, de afoming, het rechtensysteem maar ook de borging van de kringloopwijzer. De staatssecretaris streeft er naar dat het wettelijke kader begin 2016 gereed is. Hiervoor heeft het ministerie een regiegroep samengesteld. LTO maakt deel uit van deze regiegroep.